

El model de transformació de conflictes

A la ciutat, els conflictes sorgeixen en una infinitat d'escenaris, als carrers i places, als transports públics, als centres escolars, als centres de salut, als comerços, a les comunitats de veïns, etc. així com en el si de la infinitat de col·lectius que componen el seu teixit social.

Existeixen diferents enfocaments de tractament del conflicte, en remarquem tres que han incidit de manera especial en la investigació per la pau¹:

- La regulació de conflictes
- La resolució de conflictes
- La transformació de conflictes

1. Regulació de conflictes

Aquest tendeix a ser un model que busca “acabar amb la violència directa sense encarar necessàriament les causes subjacents del conflicte”(Cordula Reiman 2000:7). Els estudis sobre pau plantegen aquest enfocament centrat en els resultats i no en el procés. Metodològicament se centra en la negociació dels líders (polítics, militars i/o religiosos), i per tant es fonamenta en l'acció racional d'aquests, que acaba situant-los en defensar el que cada un d'ells identifiquen com els seus propis interessos en confrontació amb els dels líders de l'altra part, i buscant resultats mútuament beneficiosos. Apunta a solucions definides exclusivament des del poder. Aquestes poden ser mesures coercitives (sancions, mediació imperativa, o altres mecanismes definits a través de la legislació i normatives), o no coercitives (promovent polítiques de mediació, comissions d'investigació, etc.). Entén el conflicte com un problema d'ordre social i busca resoldre'l retornant a l'estatus quo inicial. Respon a una concepció de pau negativa. Dóna resposta a la necessitat de marcar polítiques que preservin una estructura i un ordre social en situacions de conflicte per evitar el caos.

2. Resolució de conflictes

Aquest model se centra en els processos i busca abordar les causes profundes de les diferents violències (directa, estructural i cultural). Centra el problema en les necessitats humanes insatisfetes de les persones implicades (no en els interessos dels líders). Entén el conflicte com un catalitzador del canvi social i busca “eliminar l'expressió violenta i destructora del conflicte arrelada en les necessitats insatisfetes i els temors dels contrincants” (Cordula Reiman 2000:9). Promou un anàlisi més aprofundit del conflicte, tan des del punt de vista de necessitats en joc

com de relacions. En aquest sentit, fomenta espais de facilitació i debat on es promou l'anàlisi aprofundit i l'enfocament creatiu de solucions als problemes des d'una comunicació positiva. Aquest treball es realitza amb un ventall de població més ampli que en el primer model, busca treballar amb agents multiplicadors (sectors acadèmics, de la societat civil organitzada, de diplomàcia ciutadana, etc.). JW Burton n'és un dels principals autors.

3. Transformació de conflictes

Aquest enfocament amplia la mirada i promou que els esforços de construcció de pau busquin sempre superar tot tipus de violència (directa, estructural i cultural). S'entén com un procés obert, dinàmic, de múltiples vies i dimensions, i amb una visió a curt, mig i llarg termini. La transformació de conflictes no se centra només en resultats o en processos, sinó que en resultats, en processos i en estructures al mateix temps. Defensa la implicació d'actors de tots els estatus i la necessitat de crear espais de diàleg i cooperació entre uns i altres (des de líders polítics o econòmics, fins a agents multiplicadors i, sobretot, representants de les comunitats de base, les més afectades per les violències). La transformació de conflictes entén el conflicte com un agent de canvi social i un motor de lluita no violenta per a la justícia social, per tant l'interpreta com una oportunitat. Entén que un conflicte greu difícilment porta a retornar a l'estatus inicial, sinó que suposa un procés, sovint llarg, que transforma les dinàmiques, les estructures, les relacions i fins i tot les persones involucrades, per això busca que aquest canvi sigui constructiu. Parteix d'un concepte de pau positiva. Un autor molt rellevant n'és JP Lederach.

La construcció d'una cultura de pau es fonamenta en una concepció de pau positiva i una mirada proactiva, constructiva i no violenta a la manera com abordar els conflictes. Així, el discurs de cultura de pau defensa l'enfocament de transformació de conflictes com a model de tractament d'aquests.

Bibliografia i referències

- Lederach, John Paul (2003) *The little book of Conflict Transformation*, Good Books: Pensilvania. Traduït al català "Lederach, J.P. (2010) *Transformació de conflictes. Petit manual d'ús*. ICIP: Barcelona

---

ⁱ Reimann, Cordula (2000) *Hacia la transformación de conflictos: evaluación de los enfoques recientes de gestión de conflictos*. Berlin: Berghof Research Center for Constructive Conflict Management